

Mot.
1989/90
Fi205—210

Motion till riksdagen

1989/90:Fi205

av Nic Grönvall (m)

Kassakraven för banker och finansieringsinstitut

Enligt lagen om kreditpolitiska medel (SFS 1974:922) har riksbanken rätt att utfärda bestämmelser om kassakrav för banker och andra kreditinstitut, som står under bankinspektionens tillsyn.

För banker har bestämmelser om kassakrav gällt traditionellt. Den 1 juli 1988 infördes emellertid kassakrav också för finansbolag – dock ej märkligt nog för bostadslåneinstitut.

Kraven innebär att finansbolagen numera måste på räntelöst konto i riksbanken ha innestående ett belopp som motsvarar 4 % av de medel som finansbolagen lånar upp för sin egen låneverksamhet. Eftersom upplåningen utgår till 100 miljarder i Sverige utgör det avsatta beloppet för närvarande ca 4 miljarder.

Syftet med kassakraven är självklart att höja institutens upplåningskostnader och därmed fördyra utlåningen vilket i sin tur skall ha utlåningshämmande effekt och därmed utgöra ett kreditpolitiskt instrument.

För bostadsinstitutet har, som påpekats, motsvarande krav inte utfärdats. Eftersom samtliga institut på kreditmarknaden i dag konkurrerar i alla sektorer innebär detta en orimlig konkurrensfördel för bostadslåneinstitutet. Nyligen publicerad utlåningsstatistik bekräftar att bostadslåneinstitutet väl kunnat utnyttja sin konkurrensfördel.

Finansbolag utgör ofta del av så kallade finansiella koncerner. Om finansbolagen upptar upplåning inom den egna koncernen uppkommer faktiskt dubbla kassakrav mot den finansiella koncernen. Dessa utnyttjar i stor utsträckning en centraliserad upplåningsfunktion innebärande att moderbolaget i allt väsentligt svarar för koncernens finansiering. Genom kassakravsbestämmelserna betraktas emellertid utlåning till dotterbolagen i koncernen såsom gängse utlåning, varigenom således faktiskt dubbla kassakrav uppkommer eftersom finansbolagen inom koncernen även de skall fylla kassakrav, motsvarande sin egen utlåning.

Reglerna om kassakrav har självklart lett till ändrade upplåningsrutiner. Den centrala upplåningsfunktionen, som torde svara väl mot bankinspektionens önskemål om en rationell likviditets hantering har tvingats upphöra. En företagsekonomisk och rationell hantering har ersatts av en oekonomisk och administrativt dyrbar annan hantering utan egentliga vinster för någon.

Riksdagen har såsom lagstiftare att vaka över att svensk banklagstiftning

ger tillfredsställande säkerhet för dem som bedriver verksamhet med banker och andra finansinstitut. Det åligger därför riksdagen att medverka till att bank och finanbolagsverksamhet av olika slag kan bedrivas under rationella former. Mot denna bakgrund är det uppenbarligen riksdagens ansvar att medverka till att avveckla de orimliga dubbla kassakrav som uppkommit på sätt som påvisats i denna motion.

Mot. 1989/90
Fi205

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om sådana ändringar i lagen om kreditpolitiska regler att dubbla kassakrav icke kan uppkomma i finansiella koncerner,
2. att kassakravsreglerna utformas så att konkurrenslikformighet uppkommer och vidmakthålls mellan olika finansinstitut.

Stockholm den 24 januari 1990

Nic Grönvall (m)